

نماز شگفتی ساز

کفت و گو با محمدرضا کائینی، درباره اولین نماز جمع
تهران به امامت مرحوم آیت‌الله طالقانی

۴۱ سال قبل در چنین روزی اولین نماز جمعه تهران بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به امامت آیت‌الله طالقانی در دانشگاه تهران برگزار شد. نماز جمعه‌ای با حضور گسترشده مردم که شگفتی ساز شد و رسانه‌های معتبر جهان آن را بازتاب دادند. آیت‌الله طالقانی ۱۹ شهریور ۵۹ از دنیا رفت اما چند نماز جمعه‌ای که با امامت ایشان برگزار شد، مثل بقیه کارهای انقلابی اش برای همیشه در تاریخ ماندگار خواهد بود. با محمدرضا کائینی، پژوهشگر روزنامه‌نگار هم صحبت شدم تا درباره این نماز جمعه تاریخی، قبل و بعد آن بیشتر در این بحث بگویید.

[۲] قبل از انقلاب در خطبه‌های نماز جمعه به چه نکاتی اشاره می‌کردند به خصوص بامحدودیت‌هایی که وجود داشت؟

مرحوم طالقانی بیشتر از طریق تفسیر قرآن به انتقادات اجتماعی و سیاسی می‌رسید. طبیعی بود در آن زمان بیشتر از صنعت کنایه استفاده می‌کرد؛ اما مخاطبان خلیل راحت متوجه صحبت‌های ایشان می‌شدند. اگر به راپورت‌هایی که ساواک‌ایران درباره آیت‌الله طالقانی می‌دادند و سه جلد از آن منتشر شده، نگاه کنید کنایه‌های زیادی را در گفتار ایشان می‌بینید.

[۳] درباره نماز جمعه تهران که ۵ مرداد ۱۳۸۱ برگزار شد اطلاع‌رسانی چگونه بود؟ چون جمعیت زیادی رفته

سال ۱۳۷۴ در مسجد نارمک تهران نماز جمعه برگزار گردید و خطبه‌های آنها را هم می‌خواندند. در دوره پهلوی که نماز جمعه‌ها را روحانیون درباری برگزار می‌کردند، چگونه آیت‌الله طالقانی می‌توانستند در زندان و در مسجد نماز جمعه بخوانند؟

در میان شیعه درباره نماز جمعه نظرات مختلفی وجود دارد. برخی فقهاء به جواز و استحباب معتقدند و برخی به حرمت اما اهل تسنن این اختلاف نظرها اندارد. آن زمان بیشتر منظاهره به برگزاری نماز جمعه بودند. آیت‌الله طالقانی براین باور بود که شیعه باید طعن دشمنان را زمینان بردارد و نماز

مرحوم طالقانی بعد از پیروزی انقلاب، مکرر به امام و سایر شخصیت‌های روحانی برگزاری نماز جمعه را گوشزد می‌کرد. علت این بود که برخی همار بر این باور بودند که اگر قریبیه بسط ید داشته باشد، می‌تواند خطبه نماز جمعه را بخواند و گرنه نمی‌تواند. این سختگیری‌ها

برهه سی و شصت، بین سنتی‌سازی‌ها باعث شده بود برگاری نماز جمעה باحساسیت رو به رو شود. تابین که اول مرداد، حاج احمد آقا منزل آیت... طالقانی تماس گرفتند و گفتند امام فرموده اند جمعه همین هفته نماز جمעה به امامت خود شما برگار شود. ایشان گفت اصرار ممن بر برگاری نماز جمעה این نیست که خودم امام جمעה باشم، هر کسی که صلاحیت داشته باشد، می تواند این کار را انجام دهد. از طرفی بیماری دیابت، آقای طالقانی را ذکر می کرد و در احوال خوبی هم نداشت و پزشک توصیه کرده بود نباید هیجانی شود و سخنرانی هم نباید بکند، اما چون حرف امام راحل معمولاً یک کلام بود و ایشان گفته بود، همین جمעה به امامت آیت... طالقانی و همین هم شد. آقای دکتر جلالی که سال‌های ناماینده ایران در یونسکو بود، طرف مشاوره آیت... طالقانی

پژوهی پژوهی زندانیان دیگر اعمال ایکه برای زندانیان دیگر اعمال می کرد برای ایشان نمی کرد. حتی در آخرین دوره زندان، لباس او انگرفته بودند. آیت... طالقانی ا شکنجه جسمی نمی کردند ما شکنجه روحی بسیار. مثلاً بیشان رادر جایی قرار می دادند تا صدای زندانیانی را که شکنجه می شدند، بشنوند. برخی از مصوّنیت‌هایی که در زندان پیدا کرده بود، توانست چند نوبتی در زندان نماز جمעה را قامه کند. در مسجد نارمک که به تاریکی حداث شده بود، چند نماز جموعه قامه کرد سپس ادامه آن را به حجت‌الاسلام سید محمد تقی واحدی، برادر شهیدان واحدی پدر اقبال واحدی (مجری تلویزیون) واگذار کرد و پیشان سال‌ها پیش نماز این مسجد بود. آیت... طالقانی در سخنرانی‌ها و صحبت‌های ایشان هم اشاره

11

مقدمه و مستای، «اسفاد» بای روح ا... سنگ تمام گذاشتند

سرپه دامن بی بی

«اسفاد»، روستایی است در شهرستان خراسان جنوبی، روستایی در دامن کوه از شرق به بیان و از غرب به کوهستان می‌خورد. فقط یک راه دارد که از شمال و جنوب روتامی گذرد. اسفاد، ایوان خوش آب و هواست مشرف به حیاط خانه همسایه، افغانستان.

این روستا برای ماهمین چند خط توصیف است که از نشنه‌های جغرافیایی و پایگاه‌های اینترنتی دست می‌دهد. یانهایش همان چند جمله‌ه که بکی از اهالی روستا برایمان تعريف کرده است: روستایی کوهستانی و خوش آب و هواست که اکثر روزهای سال هوای مطبوع دارد... اما اسفاد برای مرحوم روح... رجایی چیزی بیشتر از این چند جمله است. اسفاد برای مرحوم روح... رجایی صدای لایای بی صدیقه است. مرحوم روح... رجایی در طول سی و چند سال زندگی با برکتش خیلی از قله‌های موافقیت را فتح کرد. خیلی از کوههای بلند جهان صدایش را پراوک دادند. اما همچنان وقتی چشم‌هایش را می‌بست سرش را روی زانوی بی صدیقه می‌دید و دست نوازش بی بی را لای موهاش حس می‌کرد و نسیم کوهستانی اسفاد به صورتش می‌نواخت.

مرحوم روح... رجایی، گوشه‌ای از وصیت‌نامه‌اش را در شبکه‌های مجازی به اشتراک گذاشته بود با این مضمون که می‌دانم برای دوستانم سخت است و می‌دانم احتمالاً کمتر کسی آنچه به سرامگ می‌آید، اما دوست دارم پس از مرگ پیکرم را در قبرستان روتای اسفاد بندوبو پیکر مرحوم رجایی باستفتاء از مرجع تقليدش در قطعه نام آواران بهشت زهرا تهران به خاک سپرده شد. مردم اسفاد را اولین شب جمعه پس از فوت در قبرستان روستاگرد آمدند و یک قبر نمادین برای مرحوم رجایی کنار قبر بی صدیقه ساختند و کنارش نشستند به مراسم سوگواری و روضه و توسل.

■ شاپا: ۵۱۷۳۷-ISSN: ۳۶۳۷ ■
■ پایگاه اطلاع رسانی:
www.jamejamdaily.ir ■
■ پست الکترونیکی:
info@jamejamdaily.ir

پکشنبه ۵ مرداد ۱۳۹۹ | ۲۰ ذی الحجه | سال بیست و یکم - شماره ۵۷۱۵ | استان تهران و البرز ۲۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۰۰ تومان | Sunday - July 26, 2020

- ۳۱- امروز در تاریخ: برگزاری نخستین نماز جمعه تهران به امامت مرحوم آیت... طلاقانی (۱۳۵۸ ش)
- ۳۲- آغاز عملیات مرصاد / روز ملی کرمانشاه به خاطر شاهد های مردم این شهر در عملیات مرصاد (۱۳۶۷ ش)
- ۳۳- درگذشت جعفر پرگزی، خواننده و بازیگر (۱۳۸۵ ش)
- ۳۴- درگذشت رضا مریدان: نوازنده معروف سرنا (۱۳۹۲ ش)

■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسؤول: مهدی عرفاتی ■ سردبیر: روح‌الله ارجمند ■

- تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
- تلفن: ۰۲۱-۳۴۰۰۰۰۰۰، ۰۲۱-۲۲۲۶۲۵۷، دوونگار تحریریه
- سازمان شهرستان‌ها: ۰۴۵۸۹۷، کد پستی ۱۹۱۱۵۱۸۴۱۳
- امور مشترکین: ۰۴۴۲۹۳، سازمان آگهی‌ها: ۰۵۰۰۵۰۰۰۰
- پیامک: ۰۳۰۰۱۱۲۰، روابط عمومی: ۰۲۲۶۲۱۴۲
- چاپ: به صورت همزمان در تهران و شهرستان‌ها (چاپخانه‌های روزنامه‌جات جم)

۸۵: حکمت نهج البلاغه کسی که از گفتن «نمی‌دانم» روی گردن است، به هلاکت و نابودی می‌رسد.

در اوایل دهه ۴۰ شمسی، هنگامی که جمعی از ازادی و لوطی‌ها و اشخاص متفرقه در قوه‌خانه رمضانونی خی نشسته و مشغول صرف چای یا استعمال قلیان بودند، مردی تونمند به همراه دو نفر از نوچه‌هایش وارد قوه‌خانه شد و دستمال یزدی خود را با صادره هوایکاند و گفت: اسمال زرشکی کیه؟ در این لحظه یکی از اشخاص متفرقه به طور مخفیانه و بدون سر و صدا خود را به کنار در روبروی رساند و بدون آن که شخص تونمند نوچه‌هایش متوجه شوند از در قوه‌خانه بیرون رفت.

لحظه‌ای بعد مرد تونمند بار دیگر فریاد زد: به شومامیگم اسمال زرشکی کیه. در این لحظه یکی از اشخاص متفرقه که فردی لاغراندام بود از جای برخاست و گفت: منم. فرمایش؟ مرد تونمند گفت: اسمال زرشکی تویی؟ فرد لاغراندام گفت: بلی. مرد تونمند به نوچه‌ها فرمان ایست داد و به تهایی به فرد لاغراندام نزدیک شد و گفت: من قسم خورده بودم اسمال زرشکی رو کار دیش کنم، اما الان که می‌بینم اسمال زرشکی تویی ریقویی، فقط و فقط دوتا چلک حرومت می‌کنم. وی سپس دوکشیده محکم به صورت فرد لاغراندام زد و ارائقش زمین کرد و گفت: این واسه اون نامردي که پشت سر من کردی و خودت می‌دونی.

وی سپس به همراه نوچه‌هایش از قوه‌خانه رمضانونی خارج شد. پس از خروج مرد تونمند، سایر اشخاص متفرقه فرد لاغراندام را از مین بلند کردند و روی صندلی نشاندند و آب به صورتیش زدند و از کتک خوردن وی اظهار اتساف کردند.

فرد لاغراندام گفت: ناراحتی نداره. گولش زدم. اشخاص متفرقه گفتند: طور؟ فرد لاغراندام گفت: من اصن اسمال زرشکی نیستم. یارو گول خورد اشتباهی منو زد و سپس قارقار خنید. در این لحظه سایر اشخاص متفرقه که در ابتداء نگران حال او بودند وی را وسط انداختند و چند کشیده محکم به وی زدند و وی را زقه‌خانه بیرون کردند.

لازم به ذکر است از سرنوشت اسمال زرشکی واقعی نیز که قایمکی فلنگ را بست، تایین

مکبری که وزیر شعار شد

آقای محمود مرتضایی فرقبل از انقلاب در مسجد هدایت جزو انقلابیون بود و مکبر آیت‌الله طالقانی در این مسجد بود. صدای خوبی هم داشت. وقتی قرارشده نماز جمعه خوانده شود، مرحوم طالقانی قبول کرد آقای مرتضایی فرمکبر نماز شود و این کار را تا اوخر عمرش که بازنشسته شد ادامه داد و سال ۹۲ فوت کرد. لقب وزیر شعار از مرحوم آقای توسلی به او داده بود. البته آقای مرتضایی فردر نوشتند شعار هم توأم‌مندی خاصی داشت و به مناسبت‌های مختلف شعارهای خوبی می‌نوشت و کم‌کم تبدیل به یک تیم شدند. در تظاهرات بزرگ و مهم قبل از انقلاب مثل تظاهرات تاسوعاً و عاشوراً نقش مهمی در نوشتند و بیان شعارهای داشتند. روزی هم که امام به ایران آمدند و در بهشت زهرا سخنرانی کردند، آقای مرتضایی فربود که در تابید صحبت‌های امام (ره) ... اکبر گفت و این تکبیر باب شدو جای کف زدن را گرفت.

هران که در اوج گیری انقلاب، محل گرد همایی ووهای مختلف انقلابی بود، به عنوان محل برگزاری ماز جمعه در نظر گرفته شد که نمادی از پیومن دین داشتگاه هم باشد. پون فرست تبلیغات زیادی هم بود و آقای جلالی در صداوسیما متولی بخشی از کارها بودند. در تلویزیون اعلام شد نماز جمعه این هفته رتهران برگزار می شود و مردم هم که تا آن زمان نماز معمه ای در دوره بعد از پیروزی انقلاب ندیده بودند و امام جمعه هم شخص خاصی بودند، استقبال زیادی آن شد و تصاویر نشان می دهد امامه زیادی داشت شکفتی ساز شد.

۱- نمازمن به تهران در شهرهای دیگر هم برگزار شد؟

۲- تراخ با تهران بقیه استان ها و شهرها هم شروع به گزاری نماز جمعه کردند. امام (ره) شخصیت های اعتبرامامور این کار کردند و به تدریج نماز جمعه در سراسر ایران برگزار شد.

۳- از نکات خاصی که آیت‌الله طلاقانی در اولین نماز جمعه بیان کردند این بود که اگر لازم باشد، من و امام حمیی (ره) پشت تانک منشی نیم و باشدانقلابیون مبارزه مکنیم، منظور ایشان از این جمله چه بود؟

۴- زمان گروههای چپگارد روشه و کنارکشور بر بیل جدایی طلبی می کوییدند. حرف ایشان متوجه برادری بود که در مناطقی مانند کردستان شلتاق

